

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v sementiških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 7.

V Ljubljani, 3. aprila 1890.

Letnik III.

II. shod „Katol. polit. društva“ v Št. Vidu nad Ljubljano.

Ob ugodnem lepem vremenu vršil se je sijajno drugi shod „Katol. polit. društva“ v Št. Vidu nad Ljubljano. Dvorana v krasnem in prostornem domu rokodelskih pomočnikov bila je ob 4. uri popoldne natlačeno polna; mnogo mōž moralo je ostati zunaj dvorane, ker je primanjkovalo prostora; na shodu bilo je vseh skupaj gotovo 300 vdeležencev, samih vrlih slovenskih mōž; njih večina je bila iz šentviške fare; mnogo udov je bilo iz Ljubljane, zlasti so bili odborniki društva skoro polnoštevilo navzoči; bila sta na shodu oba deželna poslanca za ljubljansko okolico gg.: Povše in V. Ogorelec; videli smo tudi mnogo sosedov svetnih in duhovnikov iz Preske, Medvod, Smlednika, Vodice, Šmartina, Dobrove itd. Ker nam ni moč govorov objaviti v celoti, poročamo na kratko o shodu.

Kmalu po 4. uri otvori shod društveni podpredsednik gosp. Oton Detela; predstavi kot vladnega zastopnika g. okrajnega glavarja Mahkota ter v prelepem nagovoru pozdravi navzoče. Globoko so segale njegove besede v srca poslušalcev, ko se je ginjen spominjal prvega slovenskega tabora na vižmarskem polju, kjer je pokojni oče dr. Bleiweis narod slovenski pod prijazno Šmarno goro priporočal varstvu Kraljice nebeške; njej govornik tudi sedaj priporoča narod slovenski in „Katol. polit. društvo“. Zatem pojasnjuje, v kaki tesni zvezi sta si vera in politika ter z ozirom na razne države dokazuje, da je tudi politiki treba stati na podlagi krščanski.

K prvi točki: Deželno postavodajalstvo z ozirom na kmetijske zadeve govori po svoji navadi izvrstno g. vodja in deželni poslanec Fr. Povše. V svojem poročilu podá v uvodu pregled kmetijskega stanja v Avstriji ter s številkami

dokazuje, kako grozno propada kmetijski stan; nato pojasnjuje na podlagi deželnozborskih sklepov, kako se kranjski poslanci vestno trudijo storiti kar le moči za povzdigo kmetijskega stanu; v ta namen omenja vravnavanje vodá na Gorenjskem, napeljevanja vode po Krasu, pojasnjuje priprave za osuševanje močvrtja in govori o napredku in zboljšanju govedoreje na Kranjskem. Govor gospoda poslanca je spremljalo pogostno odobravanje in zlasti kmetovalci so sledili s posebnim zanimanjem koristni in podučni razpravi.

Po končanem govoru v imenu navzočih izreče g. Simon Jovan zahvalo g. deželnemu poslancu za ljubljansko okolico, ker jih je s svojimi tovariši tako vrlo zastopal v deželnem zboru in danes navzočim podal tako temeljito podučilo. Zahvaljujoč se g. poslanec izjavi, da je vsikdar pripravljen, vzlasti svojemu volilnemu okraju stati na strani s svetom in pomočjo, kar je v njegovi moči.

O drugi točki: Obrtne razmere v Avstriji poročal je društveni tajnik ter obširno pojasnjeval v mikavaem in podučnem govoru stanje obrtno-rokodelskega stanu, ko so bile v veljavi še rokodelske zadruge, omenjal važnost zadrug, v katere pa so se v teku časa vrinile mnoge napake in ki so vsled novih socijalnih razmer nekako zastarele; treba bi jih bilo času in potrebam primerno vrediti in s tem podati rokodelcu trdno podlago. Namesto tega pa so jih popolno odstranili liberalni kapitalisti na grozno škodo obrtno-rokodelskega stanu, katerega so s tem razdrobili in v svojo sužnjost vkovali. Nadalje razpravlja, kako so se verni katoliški mōžje oglašali za zboljšanje obrtno-rokodelskih razmer; na prvem katol. shodu na Dunaju so

krepko dvignili svoj glas v tem oziru, krepkeje še na drugem. Njih naporom se je posrečilo, da so s pomočjo vlade dognali novo obrtno novelo iz leta 1883. in 1885.

Na to govornik pojasnjuje novo obrtno novelo, kaže radosten mnoge prednosti novega zakona, a ne zakriva tudi njegovih mnogih pomanjkljivosti, ki se zlasti v vsakdanjem življenju britko čutijo in ki so krive, da postava ne razširja onega blagodejnega vpliva na obrtno-rokodelski stan, kakor ga je bilo po pravici pričakovati. Zaradi tega in ker zakon vzlasti gledé stavbene obrti ni še nič določil, treba bo še boljših zakonov za obrtno delavski stan, katere bodo krščansko-socijalni preosnovatelji vkljub vsemu zaviranju liberalno-židovskih, brezvestnih kapitalistov sčasoma dognali in s tem tudi obrtniku in rokodelcu omogočili — ne zlatih gradov, kakor so jih jim obetali brezverni liberalci, pač pa saj dostojne pogoje za obstanek in življenje. V tem smislu hoče vsikdar delovati tudi katol. politično društvo, kateremu je prav posebno pri srcu gmotni blagor slovenskega naroda.

Pri debati o tej točki oglašil se g. dr. Janežič ter v poljudnem, z zdravim dovtipom osoljenem govoru stavi resolucijo, naj se odbor „Katoliškega političnega društva“ obrne s prošnjo do visoke c. kr. vlade, do deželnega odbora, do konsorcija za razne javne in večje zgradbe, da se povsod v prvi vrsti jemljejo v delo domači ljudje, obrtniki in delavci. Predlog je bil soglasno sprejet.

K zadnji točki dnevnega reda oglašil se kapelan šentviški, g. F. Mekinec, ter stavi po temeljitem priporočilu resolucijo, da društveniki „Katoliškega političnega društva“, zbrani na drugem shodu v Šentvidu, pritrdimo peticiji za versko-narodno šolo; in ker so se škofje naši, — med njimi tudi ljubljanski, — tako krepko potegnili za verski značaj šole, izražamo jim svojo hvaležnost ter pooblaščamo slavni odbor „Katoliškega političnega društva“, da to zahvalo po posebni deputaciji sporoči prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu.

Nadalje izražajo društveniki nado, da se bodo politični naši zastopniki v isto odločnostjo in jasnostjo potegnili za narodni značaj naše šole, kakor so to storili škofje kot varuhi vere za verski značaj; da bode ljudska šola versko-narodna res podlaga, na kateri se bode naša mladina v pravem duhu in po zdravih vzgojeslovnih načelih versko-naravno razvijala in nam dajala upanje lepše prihodnosti.

Stavek za stavkom so navzoči glasno odobraval to resolucijo, in ko jo je še g. Povše podprl s krepkimi besedami, bila je med burnim odobranjem soglasno sprejeta.

S tem je bil vspeh dovršen. Besedo še poprime društvenik in poverjenik g. A. Belec ter izraža v imenu navzočih odboru „Katoliškega političnega društva“ iskreno zahvalo za srečo in čast, da se je ravno v Šentvidu vršil drugi društveni shod, ter izraža nado, da se bodo vršili za tem še drugi.

Listek.

V križu je rešitev.

Bila je bela nedelja, lep dan, kakoršnega more spočeti le zgodnja mila pomlad. Gorko solnce je izvabilo na dan prve spomladnje cvetice in težko pogrešane ptice-pevke jele so se oglašati v drobnih pesmicah po logih in dobravah; res krasen pomladnji dan. — Lepo število belo oblečenih deklic in s šopki ozaljšanih dečkov klečalo je v prijazni cerkvi pred obhajilno mizo, da stopijo prvičkrat k sv. obhajilu. Za njimi v klopih pa so klečale njih matere in očetje in prijatelji; molili so zanje, ter v radosti in britkosti svojih sre se spominjali onega srečnega, presrečnega časa, ki so tudi sami klečali med vrstami prvoobhajancev. Komu, ki ima količkaj vere in srca, bi ne bili oni spomini najblažji in najdražji? — Med odrasčenimi v klopih je posebno skrbno pazila na otroke blaga učiteljica, ki jim je bila v posebno pomoč pri nauku in pripravi za prvo obhajilo.

Zdaj pa zdaj ozrla se je na posebno lepo oblečeno deklico; ime tej učenki je bilo Ana; bila je hči glediščnih pevcev in igralcev. Ana je bila najboljši otrok, kakor si ga moremo misliti, posebno odkar je dobila tako skrbno učiteljico. Bila je pridna in poslušna, a bila je tudi pobožna. Veselega obraza, vedrih lic, tekala je iz šole domu in od doma v šolo in vsak, kdor jo je videl, vesel je bil prijazne, lepe deklice. Tudi njena učiteljica je bila vesela; le nekaj jo je skrbelo: poznala je deklico prav do srca, vedela je, da je po natori zelo lahkomišelná, dovzetna za vse, kar ji pride naproti; poznala je natanko življenje glediščnih pevcev in igralcev in večkrat je na tihem milovala Ano, ki bo v družbi igralcev v tolikih nevarnostih za svojo mlado nedolžnost. Pač da ji je Ana še danes obetala, da hoče zvesta ostati svojim sklepom, da križec, ki ga ji je dala učiteljica v spomin na ta dan, jo bo vedno spominjal na obljubo; in kdo bi ji ne verjel, da je govorila resnico; vendar se učiteljica ni mogla iznebiti neke tesnobe, kaj da pač za Ano donese prihodnost, donese življenje? ...

* * *

G. predsednik zahvali vse navzoče, vzlasti vrle Šentvičane, na prelepem in gostoljubnem sprejemu, ter s prijaznim poslovlilom sklène zborovanje.

Vršilo se je vse v najlepšem redu, in kak vtis je napravil shod na navzoče, povedal je lepo starosta

g. župnik Namrè iz Šmartna, ko je rekel, da že šestindvajset let hodi v Šentvid, a da tako vesel se še ni nikoli vračal domu, kakor ta večer. Pač prelepa izpodbuda odboru, da na začetem potu krepko napreduje.

Kaj je novega po svetu?

Državni poslanci so se vrnili z Dunaja na veliko-nočne počitnice, pirhov narodom posebno lepih niso prinesli; upajmo, da si do druge Velike noči oskrbé boljše „pružilko“. Stranke na desnici niso nič kaj jedine. Čehi so razdvojeni, Poljaki ne vedó, kam bi se obrnili; nemški konservativci se ne čutijo več domače na desnici, ker jim nečejo dovoliti verske šole, Slovenci tudi nimajo prav nobenega vzroka ogrevati se za vladno stranko, enako tudi Dalmatinci in mnogo se govori, da razpade desnica. Najbrže pa bo njen železni obroč Jržal še do novih volitev v državni zbor in tedaj bo imela zbornica gotovo drugo lice. — Časniki zdaj mnogo pišejo o **verski šoli** in liberalni listi slepe ljudi, kakor da bi cerkev hotela državi vzeti šole, kar seveda ni res, ker cerkev hoče le za katoliške učence katoliške šole, kar se pri ljudeh zdrave pameti razume samo ob sebi. Le sleparji in slepci tega nečejo razumeti, ker nečejo, da bi bila ljudstva po dobri vzgoji srečna in za-

dovoljna. — Na **Nemškem** je Bizmark odstopil; s cesarjem jima je šlo navskriž, bil je preoblasten in moral je iti — cerkev katoliška pa, katero je surovo preganjal, ostala je in cvete lepo, kakor malo kje. Pri svojem vladanju se ni ménil za pravico in vzgojil je upornike, ki rasejo vladarjem čez glavo in žalosten more gledati nesrečne posledice svojega samovoljnega gospodovanja. Najhujši brezverski listi priznajo, da je moral Bizmark odstopiti, ker se je podal v boj zoper katoličane, ki imajo sedaj v nemškem zboru 108 poslancev in ker je hotel s silo zadušiti vsak poskus delavcev, da bi jim zboljšali slabo plačo po tovarnah. Ako Gospod ne zida hiše, zastoj se trudijo zidarji. — Na **Italijanskem** kaže letni proračun v državi, kako slabo ondi gospodarijo brezverci, ker bodo morali narediti zopet novih dolgov. — Med **Srbi** in **Bolgari** so vedni prepiri, so pač kakor fantje, ki se brez vzroka kličejo na „korajžo“, sami sebi v škodo.

Prešlo je od tedaj pet let. — Neki večer je bilo gledišče v glavnem mestu razprodano do zadnjega prostora; naznanjeno je bilo, da nastopi ta večer nenavadna nova pevka. Res nastopi naša znanka — Ana in pričujoči jo pozdravljajo z glasnim ploskanjem. Bila je res prikupna; poleg telesne lepote odsevala je od nje neka duševna krasota, ki je lastna le nedolžnim srcem; ni čuda, da si je s svojim lepim petjem precej pri prvem nastopu pridobila srca poslušalcev. Žal, da se ni mogla ustavljati nečimerni prevzetnosti, ko ji je solnce slepilne sreče tako mamljivo razsvetljevalo pot v življenje. Prvikrat je ta večer snela z vratu križec, ki ga ji je dala učiteljica v spomin na prvo obhajilo, prvikrat je ta večer opustila navadno večerno molitev, ki jo je redno opravljala pred podobo Križanega. „Preveč sem trudna, da bi nocoj molila“, pravi Ana sebi in tolaži svojo rahlo vest, „in pa tako je že pozno“; tudi na križec je pozabila, da bi ga ovesila krog vratu. Začenjal se je boj v srečo Ane, boj za najsvetejše, kdo vé, kako bo dokončan, kdo bo zmagal?...

Leto pozneje. — Zopet je nastopila Ana kot slavna pevka. Kdor bi sodil le po zunanje, reči bi moral: krasno se je razvila v malo letih; toda kdor jo je opazoval natančneje, spoznal je, da to ni več nekdanja Ana, kakoršno je spoznaval pri prvem obhajilu in pri prvem nastopu v gledišču. Njene oči, kako so nekako mrtve, boječe, zdaj nepremično zrejo na poslušalce, uprejo se kakor steklene na določen kraj in v trenutku bega ž njimi Ana na okrog; bile so živa podoba njenega nemirnega srca. Glas ji danes ni tako polnodoneč, glava ji je težka, čuti se slabo in predno je končan pevski večer, naznanila se je novica: Pevka Ana je nepričakovano omedlela in nezavestno so jo odnesli domov...

* * *

Minulo je nekaj tednov hude bolezni; v tem času borilo se je s smrtjo mlado življenje, viselo je na nitki, dasi nezavestna bolnica ni nič vedela za to. Nekega dne se zave, začne gledati okrog sebe in hitro spozna, da leži — v bolnici. Na steni poleg postelje visi velik križ, ob znožju njenem stoji usmiljenka, ki se ji prijazno smehlja in jo radostna po-

* * *

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Znani mojster gosp. Fr. Goršič je izdelal nove orglje za farno cerkev v Mengšu; veščaki nove orglje zelo hvalijo, ki zopet gosp. mojstra priporočajo za nova dela. — Na Dobrovi pričelo je dne 30. marca o poludveh popoldne goreti na hlevu hiš. šte. 25 po domače Joštovem na Švici. V trenutku bil je ves hlev, pōd in malo oddaljeni kozolec tega gospodarja v polnem plamenu; ravno tako hitro prenesel je silni jug ogenj na poslopja sosedo po domače Hlapčona, hiš. šte. 26. Temu zgorelo je pa z eno besedo vse, razun goveje živine in pa onih reči, kar je imel spravljeneh v prostorih ob pritličji; zgorelo mu je tudi pet prešičev; štirje mali in ena svinja. Prvi ima škode do 400 gld., a Hlapčon pa nad 900 gld. Zažgali so, kakor so govorili, menda otroci; znamenje, da se brezovka premalo rabi. Pri požaru se je posebno odlikoval mladenič Franjo Hudnik, Martinovčev iz Hruševa, kateri je iz hleva, nad katerim se je bil že krov ves sesedel, otel še eno kravo in eno tele z lastno nevarnostjo. Sreča, da je veter bil ugoden; pihajoč v nasprotno stran, vpepeljena bila bi lahko cela vas Švica. — Vrhniška posojilnica je od svojega čistega dobička darovala lepo svoto za dobre namene. — Občina na Vojskem nad Idrijo je dobila od deželnega odbora 15 vreč turšice, ki je dobro došla stradajočim, v katerih imenu se darovalcem iskreno zahvali. —

Iz Vipave so poslali po preč. g. dekanu vsi duhovni zahvalno pismo do ljubljanskega prevzv. škofa zaradi škofovske izjave za versko šolo. — Umrl je v Ljubljani znani in priljubljeni živinozdravnik g. Mat. Joras, veren, pošten in umen mož, po katerem gotovo vsakdo žaluje, kdor ga je poznal, vzlasti pa živinorejci v ljubljanski okolici, to nam spričajo dopisi, ki smo jih o pokojnem prejeli iz okolice, katerih pa žal zaradi pomanjkanja prostora, ne moremo natisniti. — Na Igu so 28. marca izvolili za občinske odbornike samo vrle može; vse spletke nasprotnikov niso nič pomagale. Več prihodnjič. — V Št. Lambertu so imeli od 15. do 23. marca misijon, ki se je izvršil spodbudno.

Od Celja, 29. marca. (Na delo!) Svojim bralcem smo že lani razložili, da so si kristijanstvu in cesarstvu nevarni „liberalni“ Nemci omislili novo orožje, s katerim hočejo uničevati Bogu in cesarju zvestoudanega Slovence. V ta namen so namreč ustanovili društvo, ki so mu dali ime „Südmark“, t. j. južna krajina. Posamezni oddelki s „fajmaurarskim“ duhom navdanega društva po raznih krajih imenujejo se „podružnice“. Prvo takšno skupino ustanovili so na Dunaji. Najmlajša sestra pa se je prikazala v Celji. Časi se pač menjajo. Leta 1848. so se iz narodnega spanja prebudili tudi takrat še slovenski Celjani ter so celó mestni očetje do vlade

zdravlja; toda ko Ana pogleda svoje roke, prestrašena glasno vskrikuje.

„Sestra“, pravi Ana, „kaj mi je bilo; vendar za božjo voljo nimam — črnih koz?“

„Ne prestrašite se preveč, gospodičina, mnogo je v tem času že umrlo ljudi na tej ostudni bolezni; tudi vas se je lotila in zdravniki so popolno obupali, da bi še kedaj ozdraveli, toda zdaj ste popolno iz nevarnosti.“

„Za božjo voljo, kakošna pa sem“, vpraša Ana, „prinesite mi urno kako ogledalo.“

Sestra se je branila to storiti, a ker Ana le ni odjenjala, tedaj je vstregla njeni želji.

„Hu“, zakriči bolnica, „to nisem več jaz, saj sama sebe ne poznam. Oh, zakaj nisem umrla, da bi me svet ne gledal tako ostudne. Rajši nmrjem, kakor taka živim na svetu.“

„Ne govorite tako, gospodičina Ana, ali bi bili pripravljeni stopiti pred sodbo, ko bi vas bil Bog nezavestno poklical od tod? Gotovo ima Bog z vami svoje dobre namene, zakaj ako On kaznuje, stori zato, ker ljubi človeka. Pač vam ni še znana šola trpljenja, treba jo bo nastopiti tudi vam, toda ne

bojte se: V križu je rešitev.“ Tako je dan za dnevom sestra tolažila bolno Ano.

Zdravje njeno se je urno vračalo; toda bolezen je popolno razoralo in ogrdila njen lepi obraz. Dolgo časa bila je vsa obupana. Kaj naj začne taka na svetu? Izgubila je svojo zunanjo lepoto in menila je, da je z njo izgubila vse. In vendar kaj je vsa zunanja lepota? Poglej pomladni cvet danes, poglej ga čez teden dni — to je zunanji kras. V tem smislu je Ani mnogokrat govorila usmiljenka-strežnica in kazala je na podobo Križanega, visečo na steni.

„Poglejte Ga, gospodičina, našega Odrešenika, ni je na njem lepote in ne pogleda; njegov obraz, kako je spremenjen, kako poln znamenj trpljenja in vendar je On — lepota sama, najvišja lepota, ki se topi v ljubezni, ki zakrije za trenotek svojo krasoto, da bi toliko lepše odsevala na ljudeh, ki so vstvarjeni po njegovi podobi.“

In zdelo se je Ani, kakor da bi Križani, viseč na steni, pritrjeval tem besedam. Počasi, vendar polagoma sprijaznila se je bolnica s takimi nauki; jeli so se ji v sreč vzbujati spomini njene rajske

poslali prošnjo, naj dovoli, da bodo se na gimnaziji ali v latinskih šolah nauki razlagali s pomočjo slovenskega jezika, a ne več nemški, češ, šole obiskujejo mladeniči, ki se pripravljajo za duhovnike itd., kateri bodo služili in delovali med ljudstvom slovenskim. In kako delajo v Celji danes? Sedaj žari tam takorekoč ognjišče sovraštva do Slovencev, središče za ščuvanje ali šuntanje Nemca zoper Slovence. In novo iskro so zanetili dne 16. marca, ko so za „Celje in okolico“ oživotvorili podružnico društva „Südmark“. Iz Gradca so bili povabili dva „liberalna“ profesorja, naj bi „pridigala“ o novem društvu. Bila sta to gg. Hofmann-Wellenhof in dr. Chroust. Svojo plačo dobivata seveda v davkarnici, katero zalagajo kajpada tudi Slovenci. In ko bi se jima odšteval samo dačni denar „liberalcev“ celjskih, bi jima brez dvombe se trda godila. Koliko pa Slovenec daja „krvne dače“, lahko presodiš, ako zveš, da je n. pr. pri letošnjem novačenju v Celji stalo samo 16 mladeničev mestnih in da so med vojake vzeli le tri, a izmed 868 fantov iz okraja uvrstili so 201 med vojake - novake. Toda vrnimo se. Takozvani „konservativni“ Nemci so mišljenja kristjanskega in kot zavedni kristijani so Slovence pravični ter se ravna po besedah: „Cesar nečeš, da bi drugi storili tebi, tega ti ne stori drugim“. Obzirom na to nisi pri zborovanju videl konservativca nobenega. Povabljen ali boljše rečeno: od „frajmaurarjev“ poslana ekstra-nemška gospoda sta torej le „liberalnim“ in posili-nemškim

nedolžnosti, pogrešila je za vratom spominski križec prvega obhajila, jela je moliti in prepričana, da edino v križu je rešitev, zapustila je Ana bolnico — zdrava na telesu in na duši.

Trnjev je bil pot, ki ga je Ana nastopila; stariši njeni jej niso bili tako prijazni, kakor poprej, in koderkoli se je prikazala, povsod so ljudje šepetali: „Poglejte, kakšna je sedaj gospodičina Ana.“ Kdo vé, kaj bi bila Ana storila v teh britkih poskušnjah, da ni imela v pomoč svoje nekdanje in tudi sedanje prijateljice, učiteljice iz mladih let. Ovesila si je zopet pozabljeni križec za vrat in v srce vcepila si je ljubezen do Križanega in trnjeva pot življenja jej ni bila neznosna. V delih krščanske ljubezni se je od tedaj odlikovala gospodičina Ana, revežem in bolnikom je bila najboljša prijateljica; poleg telesnih darov, ki jih je revežem in bolnikom obilno izprosila in razdelila, osrečevala jih je z duhovnimi tolažili. „Ne obupaj, dragi moj, tako je osrčevala siromake, ne boj se križa, zakaj v križu je rešitev; velikemu petku se človek ne ubrani v dolini solz, a le en dan je vmes in za njim nastopi — vstajenja dan, aleluja!“

„Celjanom“ in njihovim somišljenikom razlagala pomen in namen rečenega društva. (Dalje prih.)

Štajarsko. Svetli cesar so pogorelcem pri Slivnici blizu Maribora iz lastnega premoženja podarili 1000 gld., in za popravljanje cerkve sv. Nikolaja pri Dobrni poslali 100 gld. podpore. Za isto cerkvico je tudi deželni odbor vodstvu Dobruske toplice, ki je lastnina dežele, naročil, da kot „farnik“ priloži 50 gld. — Pogorelci v Stárešincih pri Ptuji so iz deželne blagajnice dobili 350 gld., da si nakupijo semena. — Preč. gosp. Krištof Kandut, župnik pri stolnej cerkvi v Mariboru, je prostovoljno izstopil iz službe. — Župnik v Poljčanah postal je vč. g. J. Lenart, dozda v Tinjah pri Konjicah. — Gašpar Petrovnik, cerkvenik pri sv. Martinu blizu Slovenjigrada, je po obedu šel v zvonik, da navije uro. Ali tam ga je našla smrt. Zdravniška preiskava je razodela, da ga je bila udarila kap ali mrtvoud. — V Celji je vsled kapi nagloma umrl lajtenant vitez Kaló. — V Vojniku so na deželne stroške začeli staviti hiralnico. Poslopje bo veljalo 136 tisoč gld. V istem bo prostora za 150 hiralcev, t. j. osob, ki hirajo in si toraj ne morejo z delom same služiti kruha. — Pri Novicerkvi je umrl daleč po sosedstvu znani Jamnik Kuzmanov, star malone 90 let. — Na Stražji se je pri Valenčaku nad pečjo sušila preja, ta se je užgala, a dim je zadušil štiri v sobi bivajoče otroke. — Posestnik Janez Sikošek na Gorici pri Brežicah in hlapec Janez Omrzel sta v gozdu podirala drevje, tukaj se sprla in za konec je hlapec s sekiro po glavi udaril gospodarja ter usmrtil. — Petletna deklica Franica Požunova v Ojstrem pri Trbovlji je prišla k ognju, kjer so otroci kurili, vnela se je obleka in sirotica je vsled opekline umrla. — S Klanca pri Dobrni se nam piše, da je tam začel goreti gozd. Ognja gasit je prihitel tudi neki berač. Siromašek je svoje torbo s klobasami in drugimi darovi obesil na drevo. Ali plamen prišvigal je do shrambe in reveža spravil v vrsto „pogorelcev“. — Novi sejem je dovoljen za kraje: Pernovo blizu Žaleca dne 21. marcija, Cven pri Ljutomeru 20. marcija vsako leto, v Cirkoveih pa (namesto ponedeljka po belej nedelji in 4. oktobra) bo znanaprej dne 1. marcija in 31. maja.

Koroško. Tudi med koroškimi Slovenci, kakor poroča „Mir“, je vzbudila izjava avstrijskih škofov veselje in priznanje; boj za versko in narodno šolo odloči prihodnost našo, ako zmagamo, ostanemo kar smo: katoliški Slovenci, ako propademo, vtopljeni bomo v nemškem in laškem morju. — V Podturji so predstavljali 4. postno nedeljo Kristusovo trpljenje v živih podobah, ki se je vršilo dostojno in spodbudno. — Nemški „Bauernbund“ že meša za prihodnje volitve v deželni zbor; gg. Einspielerja in

Murija hočejo vreči in na nju mesto priporočajo Otiča in Plavca, česar pa Slovenci, upamo, ne bodo potrdili. — V Razagu so 3. sušca pokopali spošto-

vanega kmeta Jož. Kumra, katerega bodo Slovenci pod Jamo težko pogrešali. — Koroška hranilnica je razdelila nedavno 85tisoč gld. večinoma za šole.

Cerkev in šola.

Zahvala za izjavo škofov.

(Govoril gosp. F. Mekinec na shodu v Št. Vidu.)

Ni še tega dve leti, odkar smo čitali v dunajskih listih poziv na II. katoliški shod. Izmed družih krepkih odločnih misli tega poziva so bile posebno pomenljive nastopne besede: „Katoliki Avstrijski, — ne dopustimo, da bi naši vnuki kdaj govorili: očetje naši bili so v nemarni za človeštva velika vprašanja, bili so prekratkovidni, da bi jih vedeli ceniti, pretesnosrčni, da bi se združevali, prebojazljivi za velika dela in žrtve. Dvignimo se toraj združeni v boj sedanjosti, to edino nam bode zagotovilo blagoslov v prihodnosti.“ Besede te izrečene po katoliških veljavnih možeh vsem avstrijskim katolikom, niso bile zaman izgovorjene. Seme padlo je na dobro zemljo. Vzrastla nam je iz tal ljubljanskih davno že zaželjena cvetka: „Katoliško politično društvo“. Priserčno pozdravljena! Oživili so jo možje požrtovalni in vneti za blagor naroda slovenskega, katerih večino imamo danes čast in veselje v svoji sredi imeti. Namen prelep i koristen je temu društvu.

Društva namen je:

„Pospeševati slov. naroda (§ 2. pravil) duševni in gmotni napredek v verskih, državnih, občinskih, šolskih, gospodarskih in socijalnih razmerah, razširjati med Slovenci, versko, narodno in gospodarsko izobraženost, braniti verske, narodne in državne pravice slov. naroda, in pospeševati ustavni razvoj avstrijske države po geslu: „Vse za vero, dom cesarja!“ Takoj na prvem shodu v Ljubljani obravnavale so se jako tehtne stvari. Ker je izmed vseh vprašanj na Avstrijskem zdaj najvažniše šolsko vprašanje, razveselilo nas je ne malo, da se je že prvi shod tako vrlo potegnil za versko-narodno šolo. „Šolsko vprašanje, pravi sv. Oče Leon XIII., je za krščanstvo vprašanje na življenje in smrt.“ Šola je bojno polje med katolicizmom in prostozidarstvom. Pri Bogu smo odgovorni, ali smo v tem boji zastavili vse svoje moči ali ne. Zato je jako umestno, gospóda, da i mi, zbrani na II. shodu katoliškega političnega društva, pritrdimo temu ukrepu prvega shoda.

V tem vелеvažnem šolskem vprašanji storil se je poslednje dni velik korak naprej. Škofje naši so spregovorili! 12. marca izročili so pismeno izjavo

za versko šolo visoki vladi, spregovorili so besedo jasno, krepko in veljavno. Ne zadostuje nam polovičarska prememba — ne, korenito se mora preduragčiti šolska postava. Bode se tudi to zgodilo — ne dvomimo — ako se vsi, svetni in duhovniki, kakor močna falanga vstopimo za svoje škofo, ter še naprej oprezno vstrajno delamo po tem jasnem ravnilu, danem nam po naših prvoboriteljih — škofih. Vsi katoliki v Avstriji moramo iz srca hvaležni biti svojim škofom, da so tako odločno besedo spregovorili za versko šolo. Kakor pa liberalci strastno vpijejo in delajo po časnikih in shodih zoper to izjavo škofov, tako je dolžnost vernih katolikov, da prav iz tega vzroka svojim škofom nazonjajo svojo iskreno hvaležnost. Ker je tudi nam iz srca govorena ta izjava, zato predlagam: „Društveniki katoliškega političnega društva zbrani na II. društvenem shodu v Št. Vidu pritrdijo peticiji za versko-narodno šolo, in ker so škofje naši, med njimi tudi ljubljanski tako krepko potegnili se za verski značaj, izražamo jim svojo udano hvaležnost, ter pooblašamo slavni odbor katoliškega političnega društva, da to našo zahvalo po posebni deputaciji sporoči prevz. škofu ljubljanskemu. — Nadalje izražajo društveniki nado, da se bodo politični naši zastopniki z isto odločnostjo in jasnostjo potegnili za narodni značaj šole, kakor so to storili škofje, kot varuhi vere, za verski značaj; tako bo ljudska šola versko-narodna res podlaga, na kateri se bo naša mladina v pravem duhu in po zdravih vzgojeslovnih načelih versko-nravno razvijale in nam dajala upanje lepše prihodnosti.

Papeževa okrožnica.

(Dalje.)

Možje pa, ki se pečajo z javnimi zadevami, varovati se morajo dveh napak. Mnogi namreč v svoji napačni previdnosti ménijo, da bi ne bilo modro odločno ustavljati se krivici in brezbožnosti, kjer se kaže močna in uplivna, da je ne kaže dražiti, ker s tem bi se le še bolj razsrdili nasprotniki in dobri stvari še več škodovali. Človek pač pogosto ne vé, ali so ljudje, ki tako govoré, prijatelji, ali veliko bolj sovražniki. Rotijo se sicer, da so katoličani, vendar ménijo, da bi bilo dobro, ko bi cerkev trpela to ali drugo mnenje, ki ni v soglasju z nje-

nimi nauki. Ako jih take poslušamo, tožijo nam in žalujejo, da vera vedno bolj gine in da se izgublja poštenje; toda ne ganejo niti z mazincem, da bi se kaj nasproti storilo, in so večkrat s svojo preveliko popustljivostjo in potrpežljivostjo sami krivi žalostnih razmer. Nikdo ne sme dvomiti, da so taki ljudje vneti za papeža; toda vedno jim kaj ni popolno všeč, kar papež določi. Modrost teh ljudi je ona modrost, katero Pavel apostel imenuje modrost mesa in smrt duše, ki ni in neče biti podložna božji postavi. Ta napačna modrost nič ne velja. Cerkveni sovražniki očitno naznanjajo, da hočejo pomesti iz zemlje katoliško cerkev in v tej svoji drznosti ne poznajo nobene meje. Dobro vedó, kolikor bolj bojazljivi bodo katoliki, toliko lažje bo brezvercem delo. Kdor torej ljubi modrost mesa, kdor neče vedeti, da naj bo vsakdo kristijan vojak Kristusov; kdor méni, da doseže zmago in plačilo zanjo brez dela in brez boja, tak ne jézi povodnji, tak ji le odpira zatvornice.

Druge pa vódi napačna gorečnost; vtikajo se v zadeve, ki jim niso nič mar; radi bi, da bi cerkev tako vladala, kakor se njim primerno zdí in godejo, ako se kaj zgodi proti njih nazorom. To je nespartna nečimurnost in graje vredna; kajti taki ljudje niso pokorni postavni oblasti, ampak jo hočejo sami voditi; preobračajo razmero med višjimi in podložnimi in uničujejo red, katerega je Bog določil in ga brez kazni nikdo prekršiti ne sme. Oni so pravi katoličani, ki v potrebi radi in veseli stopijo na bojišče za pravico svoje svete vere, trdno prepričani, da pravica slednjič zmaga; taki ravnaajo kakor prvi

kristijani; poleg tega pa skušajo ostati vedno poslušni otroci cerkve in ničesar ne storé brez določila svojih višjih. Sréni in stanovitni, ob enem pa vsikdar udani cerkvi naj bodo kristijani in zvesto bodo spolnovali svoje dolžnosti. V vseh naj vlada modrost duha, prava modrost, ki vsikdar pravo zadene, ne preveč, ne premalo, ki bojazljivo ne obupuje, a se tudi drzno ne preeenjuje. V javnem življenju naj gledajo verniki, da so pokorni poveljem postavne oblasti; vzlasti naj jim bo sveta oblast papeževa. Te oblasti pa so deležni tudi škofje, ker vladajo sebi izročene škofje. Škofje morajo biti vedno v najtesnejši zvezi s papežem; drugi verniki pa, duhovni in svetni, morajo delovati vedno v zvezi in po naročilih svojih škofov. Ni dovoljeno, da bi bili verniki sodniki svojih škofov; sodil jih bo Kristus, ki jih je postavil čedam za pastirje.

Toda zastoj bi bil ves trud in prazno delo za prihodnost, ako bi katoliki svojega življenja ne vravnali po zapovedih krščanske vere. O Judih pravi sv. pismo: Dokler se niso pregrešili pred obličjem svojega Boga, bilo jim je dobro, zakaj Bog sovraži krivico. Zakaj ko so odstopili od pota, ki ga jim je Bog pokazal, da naj hodijo po njem, bili so od mnogih narodov v vojskah ukončani. Kar so bili nekdanj Judje, to so sedaj kristijani, le da nam Bog v svoji dobrotljivosti veliko večje milosti deli in da je nevhvaležnost naša do Boga toliko grša in ostudnejša. Kadar bodo kristijani živeli po zapovedih božjih, tedaj bodo zanje nastopili tudi boljši časi.

(Dalje slédl.)

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 gld. 40 kr., rž 5 gld. 40 kr., ječmen 5 gld. 20 kr., hajdina 5 gld. 30 kr., koruza 5 gld., proso 5 gld. 40 kr., krompir 2 gld. 20 kr., vse po hektolitru; kilo fižole 10 kr., leče 32 kr., graha 22 kr., liter prosenega pšena 12 kr.; kilo sladkorja 36 kr., suhih sljiv 24 kr., luka 9 kr., kumina 52 kr.; jajce 2 kr.; 100 kilo sena 2 gld. 20 kr., slame za nasteljo 1 gld. 70 kr.

Pšenice 100 kilo velja po mestih: Celje 9 gld. 82 kr., Ormož 7 gld. 90 kr., Ptuj 7 gld. 75 kr., Celovec 9 gld. 4 kr., Innsbruck 10 gld. 40 kr., Dunaj 9 gld. 10 kr., Praga 10 gld. 25 kr.

Žitinski sejem v Gradcu. Voli po 100 kilo žive teže: pitani 26 do 29 gld., polupitani 24 do 26 gld. 50 kr., sloki 23 do 24 gld.; krave krmljene

20 do 25 gld., polkrmljene 16 gld. 50 kr. do 19 gld. 50 kr., suhe 13 do 16 gld.

Nova krma za čebele. Čebelar ima lahek pripomoček, da preredi v zgodnji spomladi jako cenó svoje mnogoštevilne čebele, čeprav ne najdejo zunaj še nikake hrane. Ko jame solnce toliko pri-grevati, da zdrami čebele iz zimskega pokoja ter matica začne jajca leči in zalego delati, tedaj čebele le redko kje že dobé hrane. V Rusiji pomagajo si čebelarji v tem slučaju tako-le: Postavijo namreč pred panje dolgo in ozko leseno koritce — če je treba tudi več — v ta koritca natresejo 2 palca na debelo suhe, nepresejane, fine ržene moke. Čebele se zakadé tisoče v moko, rijejo po njej, ter se vračajo težko obložene v panj. Pri lepem vremenu so neznanško marljive in neutrudljive, ker moka jim

dobro služi za zalego in delavkam je ta jed ljubša, kot semtertje pokvarjeni stari živež. Na ta način se čebelam pomaga, da se zgodaj in hitro pomnože. S to moko se pitajo toliko časa, dokler zanjo marajo, ker ko najdejo svežaga (frišnega) cvetličnega prahu po vrbovih, topolovih, jelševih mačicah itd., jim je slednji ljubši. Pitanje traja 8 do 10 dni in dalje; za en panj se potrebuje počez 2 funta moke. Ker čebele, kakor skušnja uči, v tem času rade pijó, postavijo naj se ob enem blizu panjev koritea, v katere se dene medu, razpuščenega v enaki množini vrele vode. Najprej se napolni korito na rahlo s

suhim oblanjem in na to oblanje se vlije medena voda. Živalice slaščico kmalo izvohajo ter jo marljivo srkajo.

Zoper zelske bolhe je voda, v kateri se je kupal pelin, neki posebno dober pripomoček. Če se s tem zvečer rastline poškopé, drugo jutro mrées popolnoma izgine. Ta tekočina se bolj ali manj stanjša z vodo, če je namreč močnejša ali manj močna. Posebno dobro služi to sredstvo pri mladih, nežnih rastlinah, n. pr. pri kapusu, kolerabah itd., katere sicer bolhe v malo dneh skoraj popolno pokončajo.

Razne vesti.

(Odbor „Katol. polit. društva“) se je 29. marca po posebni deputaciji poklonil prevz. gosp. knezoškofu ljubljanskemu ter mu vsled resolucije, sklenene na II. društvenem shodu v Št. Vidu, izrazil v imenu udov „Katol. polit. društva“ iskreno zahvalo za jasno in odločno izjavo glede na versko šolo, katero so izročili vsi avstrijski škofje gospodski zbornici. Prevzvišeni gosp. knezoškof je izrekel svojo srčno radost, da se je osnovalo politično društvo, ki se je odločno in brez strahu postavilo na katoliški temelj, prepričano, da edino na tem trdnem stališču more uspešno delovati ne le za dušni, ampak tudi za gmotni prospek mile naše domovine. Zakaj Bog, katerega društvo tako odločno spoznava, in katerega spoznavati mora pač biti vsakemu človeku največja sreča in čast, bode gotovo društveno delovanje spremljal z obilnim blagoslovom. Veselilo je prevzvišenega, da je društvo tako lepo peticijo napravilo za versko šolo, za katero bo treba še veliko delovati vzlasti pri volitvah, ako jo bomo hoteli doseči; k sklepu izraža željo, da se bi društvu po mestu in deželi pridružilo prav mnogo udov, vrlih, vernih mož, ki bi povsod po lepi naši domovini pospeševali blage namene „Katol. političnega društva“.

(„Krščanski Detoljub“ s prilogo „Angeljček“) je izšel zopet v prikupni obliki in z najraznovrstnejšim podučnim in kratkočasnim berilom za mladino in za odrasle. Veseli nas, da število udov na „Detoljuba“ vedno bolj rase, da se je že veliko čistih dohodkov izdalo za dobro vzgojo zapuščene mladine, in da bi se v ta namen še mnogo več storilo, zato je želeli, da se število prijateljev in naročnikov „Detoljuba“ in „Angeljčka“ še stokrat pomnoži. G. A. Kržič si bo s tem podjetjem pridobil neprecenljivih zaslug za ubogo našo mladino. Bog mu to povračaj in blagi podporniki.

(„Politični katekizem za Slovence.“) Spisal † Andrej Einspieler. Za sedanje razmere prenaradil in pomnožil Filip Haderlap. Na svetlo dal in založil Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec. To je nova knjižica, ki velja 20 kr. ter je vredna, da jo kupi vsak razumen Slovenec. Za danes jo toplo priporočamo; poročali bomo iz nje svojim bralcem še večkrat pozneje.

(Kranjska hranilnica) je razdelila letos darov blizo 27tisoč gld. V tem izkazu pa pogrešamo darov za stradajoče prebivalce v deželi. Ako je kdo v resnici potreben, gotovo so ti reveži in ako jim je kdo dolžan pomagati, gotovo je v prvi vrsti to dolžna storiti kranjska hranilnica; zato izrekamo v imenu stradajočih revežev po deželi iskreno prošnjo do vodstva kranjske hranilnice, naj tudi ona s svojim obilnim premoženjem priskoči nesrečnim na pomoč.

(Iz vipavske doline) se nam poroča: Ni še minolo tri tedne, ko so poročali časopisi o predrzni tatvini v tukajšnji davkariji, s katero so trije uradniki občutno poškodovani, — po zločincih ni duha ne sluha, — in že imamo sporočati še o grozovitejšem bogoskrunskem hudodelstvu, katero se je v noči od 18. na 19. t. m. v Podragi pripetilo. Roparji, ki bodo bržkone zopet ostali neznani, vlomili so skozi okno v cerkev, odklenili zakristijo, ondi poiskali ključ in odprli z njim tabernakelj, kjer je bilo hranjeno v ciboriju presv. Rešnjje Telo. Če tudi bi se bilo v cerkvi in zakristiji dalo dobiti marsikaj, kar bi imelo vsaj nekaj vrednosti, niso se dotaknili nobene stvari razven Najsvetejšega. Bakren, ne ravno veliko vreden ciborij s kakimi petnajstimi posvečenimi hostijami so bogoskrunci ukradli in odnesli. Nikakor ni mogoče dobiti kekega sledu v cerkvi in zunaj nje o sv. hostijah, če tudi se je skrbno iskalo. Ker so vse druge reči v cerkvi in zakristiji pustili na mestu in le še iz svetilnice pred velikim altarjem

si natotili stekleničico olja in tudi to seboj vzeli, sluti se, da se je to skoro nezasišano bogoskrunstvo zgodilo iz vražjih namenov in po tujih hudodelnikih. Ljudstvo se spominja, da je že večkrat slišalo pogovore takih klatežev, da se s posvečenimi hostijami dadó vzdigniti skriti zakladi, katerih je po njih mnenji še mnogo zakopanih. Žalibog, ima ravno naša dolina, če tudi sama revna, mnogo prestati pred takimi predrzneži, ki bi radi brez dela in truda dobro živeli, kakoršni so cigani, raznovrstni popotniki itd. Strah in groza bilo je slehernega Vipavca, ko se je to izvedelo, in pač smemo reči, da ga ni domačina, ki bi bil zmožen takega hudodelstva. Pretreslo je po pravici to tudi Podražane, da se je ravno pri njih to zgodilo; pretreslo tudi zato, ker imajo še drugo nezgodo in nesrečo, da si je namreč njih čast. g. beneficijat 10. t. m. zlomil nogo in ne bo mogel nekaj tednov službe božje opravljati. — Ako še pristavim, da se je 19. t. m. v čitalnici „Beseda“ v prid družbi sv. Cirila in Metoda v splošno zadovoljnost pričujočih izvršila, — le obiskovalcev bilo je menda zaradi nepripravnega časa premalo, in da nam je Bog čez več kot tri mesece zopet dal že zelo potrebnega dežja, sem za zdaj omenil vse, kar bi utegnilo zanimati čitatelje.

(Ples v postu.) Iz Novega Jorka v Ameriki se poroča, da je dne 27. marca divjal strašen vihar-vrtinec po Ohijski dolini od Cincinata do Kaire. V Luisvilu razrušenih je 300 hiš, železniški kolodvor vrgel je vihar v vodo. Razsula se je tudi mestna hiša, kjer so imeli ravno velik bal ali ples, in pokopala v svojih razvalinah od 2 do 3 sto ljudi. Pač žalostna smrt — iz plesa v postu v večnost.

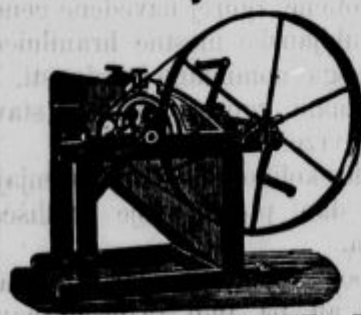
(Sreča v nesreči.) V nekem kraju, ki ni daleč za Ameriko je bila nedavno gostilna „pri solneu“ prav natlačena gostov; le samo pri zadnji mizi je

bila še prazna podolgasta klop za tri osebe. Kmalopride v sobo kmet Hribovec in se mogočno vsede na prazno klop, za njim jo urno primaha Grivec, ki je bil eden najimovitejših posestnikov v vsej okolici. Toda Hribovec in Grivec sta živela že dolgo časa v prepiru. Grivec zato poskuša drugod dobiti prostor, a ker ga ne dobi, vsede se k Hribovcu na konec klopi, a tako da mu hrbet kaže; isto stori tudi Hribovec. Bila sta pa moža precej težka in zato nista le sama škripala od jeze, da sta tako neprilичno skupaj zadela, tudi klop je škripala pod nju težo. V tem stopi še Poljanec v gostilno; bil je mož pri tem vedno vesel, z vsakim prijazen in dober. Prišel pa je od daleč in je bil zelo truden, zato se hitro vsede na prostor, ki je bil še edin prazen, namreč med Hriboveca in Griveca. A v tem pa zahrešči uboga klop in vsi trije leže na kupu na tleh. Gostje v sobani zaženo seveda silen krohot. Poljanec se smeje z njimi; a Hribovec in Grivec nista vedela ali bi se smejala ali jezila; iz te zadrege jih reši Poljanec. Vesta kaj, pregovor pravi, da nesreča ljudi sprijazni med seboj, tudi vaju je sedaj zadela skupna nesreča, zato si podajta roke v spravo in konec naj bo vajinim preprirom. In šlo je, nekaj so Poljancu pripomogli gostje, nekaj dobra kapljica! Hribovec in Grivec sta bila od tedaj prijatelja; zlomljena klop in neljub objem na tleh zlomila sta tudi grdo sovraštvo med posestnikoma. — Sosedje, bodite si dobri med seboj!

(Strašni potresi) se napovedujejo za prihodnje dni, ki se bodo čuli malone po vsem svetu — pridne gospodinje in kuharice bodo namreč potresale kolače in potice s sladkimi rozinicami.

Prihodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dne 17. aprila.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronosper,
mlini za grozdje in sadje

najnovejša
sistava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škopareznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10—1)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Za Veliko noč (za pirhe)

priloga „Katoliška Bukvarna“ nov mo-
litvenik za mladino z naslovom:

„RAFAEL“

ali nauki in molitve za odraslo mladino.

(Spisal J. Krčon.)

Isti velja vezan v polu usnje 60 kr., v platnu z rudečo
obrezo 75 kr., usnje z marmotranom obrezo 80 kr., usnje
z zlato obrezo 1 gld., v šagrin z zlato obrezo 1 gld. 50 kr.

Tržne cene v Ljubljani

dne 2. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hkti.	7	—	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	5	50	Surovo maslo,	1	—
Ječmen,	5	18	Jajce, jedno	—	2
Oves,	4	—	Mleko, liter	—	10
Ajda,	5	16	Goveje meso, kgr.	—	00
Proso,	4	83	Telečje	—	58
Koruz,	5	—	Svinjsko	—	60
Krompir,	3	21	Kostrunovo	—	36
Leča,	10	—	Pisane	—	70
Grah,	10	—	Golob	—	22
Fizol,	9	—	Seno, 100 kgr.	2	05
Maalo, kgr.	1	10	Slama,	2	23
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	3	80
Špeh svež,	—	58	„ mehka, „	4	25

Št. 9211, 1. 1889.

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov ter se priporoča istim za obilno naročbo. Prečastitim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo umetnih cerkvenih del, kakor altarjev, obhajilnih miz itd., sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15—2)

Razglas.

(3—1)

Na prostoru poleg Gruberjeve ceste v Ljubljani, katerega je kupila dežela Kranjska, zgradila se bode **deželnoobrnska vojašnica** s postranskimi poslopji vred.

Dotična stavbinska dela oddala se bodo za zdaj razvrščena po sledečih obrtnih skupinah po jednotnih cenah za izvršena dela, sprejemale se bodo pa tudi splošne ponudbe za vse ali za več skupin v izvršitev določenih del.

Zaradi oddaje tega dela se razpisuje pismena ponudbena obravnava do 12. ure dopoldne

dné 12. aprila 1890.

Po skupinah razvrščeno delo je zračuneno tako-le:

- Kopanje tal, zidarsko delo in naprava hišnega vodnjaka** s 153.938 gld. 29 kr.;
- tesarsko in krovsko delo** s 32.254 gld. 25 kr.;
- kleparsko delo** s 6455 gld. 93 kr.;
- kamnoseško delo** z 8068 gld. 61 kr.;
- potrebno železje** z 28.809 gld. 12 kr.

Dotični stavbinski podatki, namreč splošni in posebni pogoji, načrti, proračuni stroškov in cenilniki so na **razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada v deželnem dvorcu, Gospodske ulice št. 2** v I. nadstropju v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do **12. aprila t. l. do 12. ure dopoldne oddajo** pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega, v deželnem dvorcu I. nadstropje.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z: napisom na zavitku: „Ponudba za delo pri zgradbi deželnoobrnske vojašnice s postranskimi poslopji vred v Ljubljani“. Vsaki ponudbi se mora priložiti 5% jamčevina dotične zgorej navedene cene, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah kranjske ali ljubljanske mestne hranilnice, ali v avstrijskih državnih pismih po kursni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani zgorej omenjeni stavbinski podatki, pogoji in določene cene, ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotnih dražbenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče, svoj posel in lastnoročni podpis krstnega in rodbinskega imena.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati si podjetnika, ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bode le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki zlasti na § 8. splošnih pogojev.

Od deželnega odbora kranjskega.

Loterijske srečke.

Trst	22. marca:	35,	14,	28,	53,	61.
Ljubljana	22. marca:	71,	27,	26,	30,	40.
Gradec	29. marca:	75,	62,	16,	61,	59.
Dunaj	29. marca:	62,	85,	43,	20,	51.
Brno	2. aprila:	13,	36,	7,	2,	5.
Praga	26. marca:	61,	75,	87,	58,	52.

Dar za cerkev presv. Srca Jezusovega.

Katoliška srenja v slavnem glavnem mestu Weimar dosedaj ni imela nobene cerkve, ampak le molitveno sobico. Nemogoče je bilo, da bi v njej imelo prostora dovolj številno pobožnih pri nedeljski službi Božji. Če tudi brez pripomočkov postavili smo spomladni temeljni kamen novi cerkvi Srca Jezusovega. Stavba kazala je, žali, velike težave, ko smo prišli na pesek in se je v globini kot neproseni gost prikazala voda. To je oviralo zidanje in je zvišalo troške za 25.000 mark. Vkljub temu smo z Božjo pomočjo postavili v polletju velik del cerkvice. Zidaj pa so pošli vsi pripomočki. Moči naše srenje so bile skrajno napete. Ravni in premožni se udeležujejo s pohvalno gorečnostjo pri donšanju darov. Celo dinar donaja svoj dar, otrok svoj prihranjeni vinar. Več nam ni možno storiti. Kako nam je tedaj zidati dalje? Vsi drugi viri so nam zaprti. Zato se obračam še enkrat na Vas, krščanski brajše, s prošnjo za kakšen kameček za našo cerkev. Ne poznam druge zaloge, ljubi prijatelji, kakor tisto, katere je vzi-dana v Vašo krščansko dobrodelnost. Dajte torej, kar vam da vaša ljubezen; "slehern, kakor je namenil v svojem srcu, ne z žalostjo ali po sili, kakaj vselega darovalca ljubi Bog." II. Kor. 9, 7. Ohi, ki sejavcu deli seme in daje kruh v živž. Vam bo pomnilil sadove Vaše dobrodelnosti. Pomagajte nam, ljubi kristijani, k zgradbi bliše Božje! Kako sladko čutilo, svoj dar prinesiti v čast Božjo! Kako tolažiliva zaveza, si s tem storiti dolžnika Boga! Bog je zvest plačnik, ki tudi neopominjan obresti daje ob pravem času. Katoliki! pomagajte nam nadalje zidati! Boljše je malo dati, kakor ničesar! Z veliko malih darov bo poslavljena naša cerkvice. Vsak dar po poštni nakaznici ali v pisemnih znakih nam je prijeten. Bog blagoslovi!

K. Jüngst, župnik.

Weimar, Thüringen.

(5-5)

"Zum gold.
Reichsapfel"

J. PSERHOFER-ja

lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Za mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — **Škatljica s 15 taciimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovani pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljavi: zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne pošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljša sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. **Steudela,** domače sredstvo proti ranam, oteklina, lonček 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Universalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje, proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštni nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljavah s povzetjem. (12-4)

Navedene specialitete dobijo se tudi v Ljubljani pri lekarnarju **G. Piccoli-ju.**

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., duc.
1 gold., 5 duc. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., duc. 2 gold.Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti kolero, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
duc. 2 gold.Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr. duc. 5 gold.Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofelinom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., duc. 1 gold.,
5 duc. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., duc. 3 gl.Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., duc. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodlom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodlom rabe vred.Kroglice za bledico dr. Blanda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.Kroglice za trakulje, gotovo sredstvo proti tra-
kulji. Cena z navodlom 2 gold.Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo
priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., duc. 2 gold., 5 duc. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.**Homeopatična lekarna.**Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosím vřjudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

(17)

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Sallilno kislá ustna voda. Stekl. 50 kr.

Sallilno kislá zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., duc. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.
Stekl. 40 kr., 1/2 duc. 2 gold.Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodlom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Dušosa iz ameriških rastlin, ohr-
njuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolezni. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., duc. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
dčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.Medlečinčna mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.**Živinska zdravila.**Homeopatične kaplice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, otekline,
spahenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.